

escola sostinguda en sos principis per una lliberalitat tan extraordinaria.

En primer lloch determiná la vinguda d'en Joan Penyó son director, quals obras artísticas admiran en nostra vila tots los ayments de les arts y que ja bastarian elles soles perque Olot no oblidés may lo nom del artista que les feu ni 'l del protector que 'l portá aquí, sens tenir en consideració los fruyts que directament doná l' escola dirigida per tan hábil professor que era lo que en primer lloch se buscava. D' aquestos ne responen los deixebles que honraren al mestre ab ses obras. Debém citar entre ells al senyor don Francisco Bolós ventatjosament conegut com á naturalista, y á Francisco Lamarca als que, junt ab un tal Diví, deu la vila d' Olot la decoració de la Capel'la de Ntra. Sra. del Tura baix la direcció del son mestre en Penyó, qui personalment pintá la cúpula y ábside y 'ls quadros del transept; Bolós desarrollava 'ls prospectes parcials, Lamarca era l' escultor tallista y en Diví lo pintor y daurador del restant. Mereix també ser nomenat aquí en Pere Bertran que en nostra vila dirigí la construcció del segon cos de fatxada y la del atremit baldaquí de l' Iglesia de Sant Esteve y en Vich intervingué en la translació del famós claustre de la catedral quals pedres foren totes numerades per ell y baix la seva direcció.

No era l' escola de dibuix d' Olot d' una naturalesa diferent de totes les altres en que la influencia del mestre es decisiva; á la mort d' en Penyó se sentí afectada desgraciadament pe 'l cambi, passant llarchs anys subjecte á la rutina y á la aussencia de tota idea artística; y sí surtí d' ella algun deixeble aprofitat com á dibuixant no n' eixí cap de verament artista, y no volém dir que 'l mestre no fos digne, sino que format en un temps y en una atmósfera dolenta y mortal per les Belles Arts havia de portar é inocular á sos deixebles tots los defectes de totes les preocupacions que ell havia rebut de sos mestres, y per aixó estigué infructífera llarchs anys l' escola.

Vingué 'l dia de la seva restauració després de moltes vicissituts y emprengué nova volada que á no dubtar donará dies de gloria á nostra vila.

No 'ns está be á nosaltres cañificar y discutir l' actual renaixement de les Arts en nostra vila, perque nostres judicis y calificaciones podrian ser interessats y los mentém al sol objecte de que s' estimin les obres que roduescan com altres tants fruyts teixits de la soca que en 1783 plantá en aquesta fertil terra lo bisbe de Gerona don Tomás de Lorenzana.

Si la gratitut de Gerona feu modelar á en Miquel Blay lo retrato de tan insigne prelat per honrarlo com se mercix, la veneració dels deixebles de l' escola de Belles Arts d' Olot lo posa en lo primer número de aquest *ÁLBUM ad perpetuam rei memoriam*, com sos predecessors lo posaren per honrarlo en lo lloch que 'ls semblá més digne per demostrar sa gratitut y amorosa correspondencia.

LO BALL DE SANT ISIDRO

UNA costúm rara del avior se conserva en un dels pobles de la comarca olotina, que sorprén al folklorista, sobre tot en lo moment en que las modas, los balls de fora y las estravagancias més ridiculas invadeixen los racons de nostra terra, transformant insensiblement lo que constituheix la nota més característica, vistosa y escayenta de la encontrada.

Quan un cerca *draps y ferro vell*, com diuen los tontos; tapissos, telas, brodats, taulas, tota mena de objectes preuhats, que 'ns donan testimoni de com vivían y progressavan las civilisacions passadas, al trobar en una masía la més insignificant una arqueta de formas estéticas, construhida per un obrer del poble ó de la vila, una caixa de núvia escultorada quals adornos no 's feyan ab motilo, una imatge d' expressió admirable que no era construhida á tant per centímetre, un pren una cadira, y s' asseu pera contemplar l' obra, mentre 'l cor s' aixampla y l' esperit reposa afadigat de respirar en una atmósfera heent casi tot lo que produheix l' home, aburreix y cansa per la prosa de la época, pel sello de fábrica de casi todas las produccions del dia.

L' impressió que 'm causá 'l ball de Sant Isidro en lo poble de Sant Privat de Bas fou extraordinaria, no sols per no tenirne noticia havent viscut molts anys en la encontrada, sino pel carácter típic y eminentment catalá que revesteix. Al meu amic Joseph Saderra, poeta olotí, també l' ha sorprés la narració d' aquesta festa, que ignorava complertament, celebrantse á la distancia de duas horas de nostra vila.

Comensa 'l ball després del solemne ofici á Sant Isidro, no cambiantse de lloch la imatge com en altres punts, adornant la capelleta y celebrant en la mateixa l' acte imponent que termina ab professó solemne portant la imatge en tabernacle y cantant tot lo poble los goigs propis del Sant, ab acompanyament de la cobla.

Rompen lo foch duas parellas de gran efecte, representant als pabordes y pabordessas, ab capot posat los homes, y las donas ab caputxa.

Lo capot es lligat á la cintura per l' amp'la faixa, restant tirat enrera de la part del pit pera deixar lliures los brassos. Segueix altra parella, la més important, representant á Sant Isidro y á sa Esposa; porta aquesta la caputxa blanca, la filosa enflocada y enramada ab una toya de rosas y altrás flors, quals colors vius y llampants, combinats ab los flochs que 's mouen en todas direccions ab lo compás del ball, contrastan notablement ab los colors de Sant Isidro. Santa María de la Cabessa segueix lo compás y va filant ab los ulls baixos.

Porta 'l Sant lo mateix trajo dels pabordes, exceptuant la barretina, substituhida per un barret de molt carácter, que asseguravan tenia la mateixa forma que l' de Sant Isidro, y uns calcons de burat (1) escayents y elegants.

Terminat aquell acte, la Esposa del patró dels pagesos se 'n va á cercar beguda pel seu marit, quin s' asseu á terra, para taula, menja un bocí y beu ab la botella.

(1) *Burat*: llana de casa, terme molt usat fa uns quants anys, ara casi esborrat de la memoria de la gent.